LATVIJAS REPUBLIKAS 14. SAEIMAS

JURIDISKĀS KOMISIJAS SĒDES

PROTOKOLS

NR. 141.1.9/3-54-14/23

2023. gada 31. oktobrī

Atklāta sēde, sākas plkst. 10.00, beidzas plkst. 11.26

Komisijas sēde notika Saeimas Sarkanajā zālē Jēkaba ielā 11

Piedalās:

- *Juridiskās komisijas locekļi:* **Andrejs Judins, Edmunds Teirumnieks (attālināti), Edgars Zelderis, Gundars Daudze, Igors Judins, Inese Kalniņa, Agnese Krasta, Vilis Krištopans, Gunārs Kūtris, Edgars Putra (attālināti).**

- *Citas personas:*

Tieslietu ministrijas parlamentārā sekretāre **Lauma Paegļkalna;**
Tieslietu ministrijas Civiltiesību departamenta direktore **Dagnija Palčevska;**
Tieslietu ministres padomnieks **Kalvis Engīzers;**
Tieslietu ministrijas Civiltiesību departamenta Starptautisko un procesuālo tiesību nodaļas vadītāja **Iveta Gedus (attālināti);**
Tieslietu ministrijas Civiltiesību departamenta Starptautisko un procesuālo tiesību nodaļas vecākā juriste **Dace Daugule (attālināti);**
LR Tiesībsarga biroja Sociālo, ekonomisko un kultūras tiesību nodaļas juridiskā padomniece **Ilona Lošaka;**
Ārlietu ministrijas Latvijas pārstāvja starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās biroja vadītāja **Elīna Luīze Vītola;**
Ārlietu ministrijas Juridiskā departamenta Starptautisko tiesību nodaļas padomniece **Jekaterina Tuļina;**
Latvijas Zvērinātu notāru padomes rīkotājdirektors **Gatis Litvins;**
Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes priekšnieka vietniece **Marta Zvaune (attālināti);**
Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Personu datu apstrādes departamenta direktors **Uldis Apsītis (attālināti);**
Veselības ministrijas Juridiskā departamenta direktore **Ilze Šķiņķe;**
Valsts ieņēmumu dienesta Valsts amatpersonas datu administrēšanas daļas galvenā juriste **Linda Tēraude (attālināti);**
Maksātnespējas kontroles dienesta Juridiskā departamenta direktore **Karīna Paturska;**
Finanšu ministrijas Tiešo nodokļu departamenta Īpašuma un iedzīvotāju ienākuma nodokļu nodaļas vadītāja **Anda Orehova;**
Labklājības ministrija Sociālās apdrošināšanas departamenta vecākā eksperte **Agrita Ozoliņa (attālināti);**
Labklājības ministrijas Sociālās apdrošināšanas departamenta vecākā eksperte **Dace Trušinska (attālināti);**
Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Elektronisko pakalpojumu administrēšanas nodaļas vadītāja **Liene Lasmane (attālināti);**
Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes pārstāves **Zane Semenjuka, Selana Kerimova (attālināti);**
Masu mediju pārstāvji **Jānis Domburs, Zane Mace, Jānis Kincis, Ģints Zvirbulis, Ainārs Leijējs (attālināti);**
Masu mediju pārstāves **Sarmīte Gaidule, Galina Solodovņika;**

Saeimas Preses dienesta vecākā konsultante **Ilga Lēmane;**
Saeimas Juridiskā biroja vecākā juridiskā padomniece **Daina Ose;**
Saeimas deputāta Andreja Judina palīgs **Annija Bērziņa;**
Saeimas deputāta Ričarda Šlesera palīgs **Jolanta Gulbe-Paškeviča;**
Saeimas deputātes Lindas Liepiņas palīgs **Sandris Točs;**
Saeimas deputāta Gunāra Kūtra palīgs **Ernests Olders;**
Saeimas deputāta Igora Judina palīgs **Viktors Jarkins;**
Saeimas Juridiskās komisijas vecākā konsultante **Evija Raiskuma;**
Saeimas Juridiskās komisijas konsultantes **Ieva Ķibilde, Karina Olande, Inta Karlsone (attālināti), Dace Saleniece (attālināti), Ieva Sarmule (attālināti), Jekaterina Šarigina-Kalvāne.**
Saeimas Juridiskās komisijas sekretāre **Vineta Sauša.**

Sēdi vada: A. Judins.

Protokolē: K. Olande, I. Sarmule.

Darba kārtībā:
Par partnerības reģistrēšanas tiesisko statusu.
1. Likumprojekts "Grozījumi Notariāta likumā".
2. Likumprojekts "Grozījumi Fizisko personu reģistra likumā".
3. Likumprojekts "Grozījumi Pacientu tiesību likumā".
4. Likumprojekts "Grozījumi likumā "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā"".
5. Likumprojekts "Grozījumi Maksātnespējas likumā".
6. Likumprojekts "Grozījums likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli"".
7. Likumprojekts "Grozījumi likumā "Par valsts sociālo apdrošināšanu"".
8. Likumprojekts "Grozījumi likumā "Par valsts pensijām"".

Par partnerības reģistrēšanas tiesisko statusu

A. Judins atklāj Juridiskās komisijas (turpmāk – Komisija) sēdi. Pārbauda kvorumu, konstatējot, ka klātienē sēdē piedalās septiņi deputāti, un trīs paziņoja, ka piedalīsies attālināti. Atgādina, ka Komisija pieļauj izmantot *Zoom*, lai strādātu attālināti, bet jābūt ieslēgtai kamerai un, balsojot, jāpaceļ roka un jāpasaka, kā balso. Lūdz konsultantus fiksēt šo informāciju. Norāda uz Tieslietu ministrijas vēstuli ar likumprojektu pakotni un aicinājumu izskatīt un pieņemt lēmumu jautājumā, kas saistīts ar partnerības reģistrāciju. Turpina, ka galvenais likumprojekts ir "Grozījumi Notariāta likumā", citi ir ar to saistītie. Dod vārdu Tieslietu ministrijas pārstāvei.
L. Paegļkalna uzskata par nozīmīgu notikumu gan Latvijas valstij, gan sabiedrībai, gan katram cilvēkam, ka Komisija šodien izskata Tieslietu ministrijas sagatavoto astoņu likumprojektu pakotni, ko tiesiskā, demokrātiskā valstī nepieciešams pieņemt, lai nodrošinātu katra cilvēka cieņu, katra cilvēka individuālo aizsardzību, viņa sociālās un ekonomiskās tiesības. Saistībā ar likumprojektiem uzsver, ka tie ir ne tikai katra cilvēka, bet arī sabiedrības un valsts interesēs. Uzskata, ka visiem klātesošajiem ir skaidrs, ka Satversme katru cilvēku atzīst par līdzvērtīgu neatkarīgi no tā, kāda ir katra nodarbošanās, kādas ir aizraušanās, intereses un dzīves modelis. Uzsver, ka Tieslietu ministrija piedāvā izveidot jaunu tiesību institūtu – partnerību. Turpina, ka partnerība nozīmē to, ka divas pilngadīgas personas, kuru starpā ir tuvas, personiskas attiecības, kopīga saimniecība valsts priekšā tiktu atzītas par partneriem. Informē par procesu, proti, abas personas dodas pie notāra un ar notariālo aktu tiek noskaidrota gan viņu griba, gan nodibināta partnerība, un tālāk ziņas par partnerību tiek iekļautas Fizisko personu reģistrā, kas nozīmē, ka valsts tos ierauga. Norāda, ka būtiski ir tas, ka notariālajam aktam ir jābūt taisītam Latvijā, tas attiecas uz Latvijā reģistrētu partnerību. Un

tad partnerības rezultātā konkrēti cilvēki, konkrēti partneri, kas nedrīkst būt tuvi radinieki, kas nedrīkst būt tajā brīdī laulībā esoši, iegūst minimālu, bet tomēr tiesību kopumu gan attiecībā uz nodokļu atvieglojumiem, veicot norēķinus, gan attiecībā uz, piemēram, ārstniecības procesu. Turpina, ka tiek piedāvāts grozījums likumā "Par valsts pensijām", "Par valsts sociālo apdrošināšanu", lai arīdzan, piemēram, nāves gadījumā pārdzīvojušais partneris var saņemt pabalstu no valsts un tajā ir ieskaitīti sociālās apdrošināšanas periodi. Norāda, ka no šī regulējuma iegūst arī pārējā sabiedrība un arī valsts, jo būtiski ir tas, ka šīm personām ir arī zināmi ierobežojumi, jo tiesības rada arī pienākumus un ierobežojumus. Kā piemēru min kreditoru interešu aizsardzību, jo administrators nedrīkstēs uzņemties maksātnespējas procesa administratora pienākumus, ja viņa darbībās varētu būt personiski vai mantiski ieinteresēts, piemēram, administratora partneris, šis nosacījums būs attiecināms gan uz juridisku, gan uz fizisku personu maksātnespējas procesā. Kā otru lietu min interešu konfliktu novēršanu, proti, juridiskā redzamība, kā to varētu saukt, kas nozīmē, ka arī valsts ieraudzīs šos partnerus, jo šobrīd no interešu konflikta novēršanas aspekta šie cilvēki nav redzami.
A. Judins aicina klātesošos izteikties. Dod vārdu Ārlietu ministrijas Latvijas pārstāvja starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās biroja pārstāvei.
E. L. Vītola norāda, ka Ārlietu ministrijas Latvijas pārstāvja starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās birojs atbalsta šo likumprojektu pakotni. Atsaucoties arī uz Tieslietu ministrijas pārstāves sacīto, norāda, ka šis ir pirmais solis, lai izpildītu abus Satversmes tiesas spriedumus. Turpina, ka no Eiropas Cilvēktiesību tiesas perspektīvas zināms, ka lietā *Fedotova un citi pret Krieviju* jau pirms laba laika tika nostiprināts valsts pozitīvais pienākums atzīt šādas viendzimuma attiecību ģimenes un nodrošināt to reģistrāciju, ekonomisko, sociālo, tiesību un ģimenes aizsardzību. Piebilst, ka veids, kā to nodrošināt, ir likumdevēja rīcības brīvība, jautājums ir par ekonomiskajām un sociālajām tiesībām un ģimenes aizsardzības tiesību tvērumu, piekrītot, ka ir veikti ļoti būtiski soļi ar šo likumprojektu pakotni, bet vēl ir nepieciešami turpmāki grozījumi.
A. Judins dod vārdu Tiesībsarga biroja pārstāvei.
I. Lošaka informē, ka tiesībsargs pilnībā atbalsta šos likumprojektus. Pateicas Tieslietu ministrijai par darbu, norādot, ka šis ir ļoti būtiski Satversmes tiesas sprieduma izpildei, bet darbam ir jāturpinās.
A. Judins dod vārdu Juridiskā biroja pārstāvei.
D. Ose informē, ka Juridiskajam birojam nav konceptuālu iebildumu.
A. Judins aicina Latvijas Zvērinātu notāru padomes pārstāvja viedokli par konceptu.
G. Litvins informē, ka Latvijas Zvērinātu notāru padome atbalsta Notariāta likuma grozījumus, tie ir saprotami, un ar to izpildi viss būs kārtībā. Norāda, ka notāram, apliecinot pušu gribu, svarīgi ir, lai tiesību un pienākumu katalogs ir ļoti skaidrs, jo notāram šiem cilvēkiem būs jāizskaidro, kādas no akta rodas tiesības un pienākumi.
A. Judins atbalsta ierosinājumu. Uzsver, ka ir vairāki fakti, kam ir ļoti būtiska nozīme, pirmkārt, ikvienam cilvēkam ir tiesības būt aizsargātam un viņu nedrīkst diskriminēt pēc kaut kādiem patvaļīgi izvēlētiem kritērijiem, un šajā gadījumā tieši tiek runāts par tiesisko aizsardzību cilvēkiem un valsts pienākums to aizsardzību nodrošināt. Piebilst, ka Satversmes tiesa atgādināja par šo pienākumu, un Satversmes tiesas spriedums ir jāizpilda, bet pat, ja nebūtu Satversmes tiesas sprieduma, būtu jārīkojas līdzīgi. Turpina, ka arī tagad nekas neliedz diviem cilvēkiem aiziet un noslēgt līgumu, nosaukt to par partnerību un atrunāt visas savas saistības, bet norāda uz problēmu, proti, katrā līgumā būs rakstītas dažādas lietas un jautā, kā valstij respektēt pušu gribu. Min vairākus piemērus. Uzskata par svarīgu, ka valsts nosaka standartu, proti, tiek nodibināts jauns tiesību institūts, ko cilvēki varēs izmantot pēc paša gribas. Norāda, ka, stājoties partnerībā, izveidosies tiesiskās attiecības un gan iesaistītām pusēm būs skaidrs, ko viņi drīkst darīt un ko viņi var sagaidīt, un arī valstij būs saprotams, ko tā drīkst darīt konkrētajos gadījumos. Piekrīt viedoklim, ka darbs var tikt turpināts. Izsaka gatavību atbalstīt likumprojektus.
A. Krasta pateicas Tieslietu ministrijai par sagatavoto likumprojektu pakotni. Uzskata, ka ar to tiek sperts ne ļoti milzīgs, bet ļoti nozīmīgs solis, ar kuru valsts juridiski ierauga to

iedzīvotāju daļu, kuru līdz šim ir tikusi atstāta novārtā vai atstāta bez pienācīgas ekonomiskas un sociālas aizsardzības, jo faktiski reālajā dzīvē cilvēku kopdzīves modeļi un nereģistrētas attiecības pastāv, un valsts pienākums ir rūpēties un nodrošināt visu savu iedzīvotāju tiesisko aizsardzību. Turpina, ka administratīvajās tiesās jau vairākās lietās par šādu ģimenes tiesisko attiecību konstatēšanu ir bijuši labvēlīgi lēmumi un šie pāri jau ir izmantojuši savas tiesības vērsties, piemēram, pēc valsts pakalpojumiem vai, lai apciemotu savu partneri slimnīcā. Norāda, ka ir iepazinusies ar visiem pakotnes likumprojektiem un tajos paredzēto regulējumu, uzskatot, ka šis ir absolūts minimums, ko tiesiskā valsts var nodrošināt. Uzsver arī, ka tas rada ne tikai tiesības, bet arī pienākumus personām, kas stājas partnerībā un tas nekādā ziņā nav pielīdzināts vai kādā pretrunā pastāvošajam laulības institūtam. Aicina atbalstīt un virzīt pakotni Juridiskās komisijas vārdā.

G. Daudze jautā, vai regulējums attiecas uz šādiem gadījumiem, proti, pensionētas kundzes, kuras ir paziņas, lai savilktu galus kopā, dzīvo kopā vienā dzīvoklī un šobrīd, ja viena no viņām aiziet tai saulē, tad otrai nav nekādas tiesības, bet pēc šī regulējuma sanāk, ka šīs pensionētas kundzes arī var noslēgt šo līgumu un tad mantošanas tiesības, tiesības uzzināt visas detaļas par veselības stāvokli šīm kundzēm būs. Norāda, ka tas ir administratīvais akts, uz kura pamata cilvēki dzīvo kopā, un no tā izriet gan visi pienākumi, gan tiesības.

L. Paegļkalna skaidro, ka divas pieaugušas personas nāk un deklarē, ka viņām ir tuvas personiskas attiecības un saimniecība, un tas nenozīmē, ka viņam ir jābūt seksuālām attiecībām, bet tas nozīmē to, ka viņām ir tuvas personiskas attiecības. Uzsver, ka šeit nav sakramentālais elements, kas ir laulībās, tātad šeit ir būtiski, bet arī, protams, nenonivelējot un neizmantojot to kādu negodprātīgu tiesību iegūšanai, šie aspekti, kas normā ir minēti, proti, tuvas personiskas attiecības un kopīga saimniecība un, ja šie kritēriji izpildās, tad, protams, ka var tikt dibinātas partnerattiecības, lai šādu cilvēku intereses arī tiktu aizsargātas.

A. Judins, atsaucoties uz 107.[12] pantu, kurā ir formulēti priekšnosacījumi partnerības noslēgšanai, norāda, ka pirmais ir tuvas personiskas attiecības, norādot, ka to nosaka paši cilvēki, un nav runa par intīmām seksuālām attiecībām, intīmās attiecības var būt vai arī nebūt. Turpina par otro kritēriju, proti, kopīga saimniecība – vai viņi dzīvo blakus dzīvokļos vai dzīvo vienā dzīvoklī, šeit tā nebūs tik mehāniska pieeja, bet saimniecībai ir jābūt kopīgai. Turpina par nākamo kritēriju – nolūks rūpēties par to, kā arī gādāt un atbalstīt viena otru, uzskatot, ka Latvijas problēma, runājot par šo jautājumu, ir tas, ka šis jautājums tiek pārāk *seksualizēts*, uzsverot, ka tā nav un tā ir partnerība, atbalsts un vienalga, vai tiek runāts par pensionāriem vai kāda cita vecuma cilvēkiem. Piebilst, ja cilvēki grib būt kopā, ja viņi grib atbalstīt viens otru, valstij nav tiesību likt šķēršļus un principā patlaban situācija ir tāda, ka tas nav aizliegts, bet attiecības netiek regulētas un katrs dara, kā grib, bet, ieviešot regulējumu, tiks ieviesta skaidrība.

G. Daudze precizē par mantojuma tiesībām.

A. Judins norāda, ka mantojums šeit nav regulēts. Piebilst, ja tādas attiecības izveidosies, arī testamentu var rakstīt, bet pamatā šeit tiek runāts par iespēju pārņemt otrā līmeņa pensiju u.c., par ko turpmāk tiks runāts. Pauž nostāju, ka likumprojektu pakotne ir saprotama, aicinot fokusēties uz piedāvājumu.

I. Kalniņa attiecībā uz likumprojektu pakotni domā, ka patiešām situācija ir nobriedusi, regulējums ir jāpieņem, jo, dzīvojot demokrātiskā valstī, ir jārespektē cilvēktiesības un cilvēktiesības nosaka, ka personai ir tiesības uz privāto dzīvi. Turpina, ka praksē pastāv dažāda veida attiecības, ir jārespektē šādu attiecību esamība un jārada regulējums. Jautā par vēl viena likumprojekta nepieciešamību saistībā ar attiecību izbeigšanu, ņemot vērā, ka attiecību izbeigšanās brīdis ir tas, kas rada problēmas un šeit nav paredzēti grozījumi Civilprocesa likumā, proti, vai tad ir parastā tiesvedības kārtība, vai tomēr kaut kas ir pielīdzināts laulības šķiršanai, ja ir strīds.

L. Paegļkalna atbild, ka izbeigšanai ir vairāki pamati, un viens no tiem ir, personām vienojoties, vai arī, ja personas nespēj vienoties, tad parastajā prasības kārtībā civilprocesā, sevišķā lietvedība te nav paredzēta.

E. Teirumnieks izklāsta nostāju Nacionālās apvienības vārdā, proti, kā jau arī tika norādīts 13. Saeimā, Satversmes tiesas spriedums attiecībā par tēva atvaļinājuma piešķiršanu sakarā ar bērna piedzimšanu mātes viendzimuma partnerei ir izpildīts, un tas ir izpildīts, veicot Darba likuma 155. panta grozījumus, kas notika 2022. gada jūnijā. Turpina, ka skatoties no šī skatupunkta, ar esošo likumprojektu pakotni tiek grauts laulības institūts kā tāds. Norāda, ka, apkopojot viedokļus, [Nacionālā apvienība] šo pakotni neatbalsta, norādot, ka balsos "pret".
A. Judins saistībā ar dzirdēto vērš uzmanību, ka patlaban divas personas var aiziet pie notāra un noslēgt līgumu, nosaucot to par partnerību, un neredz nekādu tiesisko šķēršļu tādu līgumu noslēgšanai. Uzsver, ka tādu iespēju paredz Civillikums, norādot, ka, ja taisnība būtu viedoklim, kurš tikko izskanēja, tas nozīmētu, ka Civillikums neatbilst Satversmei, bet Civillikuma atbilstība Satversmei netiek apšaubīta, notāru tiesības apstiprināt tādu līgumu netiek apstrīdētas, līdz ar to šajā gadījumā runāt par to, ka šis regulējums ir pretrunā Satversmei, ir nepamatoti un nepareizi. Uzsver, ka pienākums, ievērojot Satversmi, ir aizsargāt ikviena cilvēka tiesības un nepieļaut diskrimināciju. Saistībā ar Satversmes spriedumu norāda, ka Satversmes tiesa nepārprotami norādīja uz problēmu, kuru var ignorēt vai izvērtēt un pieņemt lēmumu. Norāda, ka personīgi tāpat kā Satversmes tiesa, redz problēmu, saskatot to regulējuma neesamībā, tādēļ uzskata, ka ir pienākums to risināt.
L. Paegļkalna papildus vērš uzmanību, ka faktiski arī Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments caur juridiskās obstrukcijas aizliegumu atzina, ka šo personu aizsardzība ir nodrošināma un šobrīd ir 67 pieteikumi tiesā un aptuveni 50 lietas, kurās šīs ģimenes ir atzītas. Uzsver, ka šis jautājums ir aktuāls, to nevar nonivelēt un neredzēt, līdz ar to šis risinājums ir būtisks, lai šos cilvēkus nedzītu ar spriedumiem uz iestādēm vai nedzītu uz tiesu un nenoslogotu tiesu, un tas tiešām ir pats minimums, kas valstij ir jāaizpilda un to ne tikai šis konkrētais Satversmes tiesas spriedums paģēr, bet to prasa Satversme.
E. Teirumnieks kontekstā ar Satversmes tiesas spriedumu norāda, ka lasot [Satversmes] 110. pantu tā, kā tas būtu jālasa gramatiski pareizi no latviešu valodas likuma viedokļa, tad laulība – savienība starp vīrieti un sievieti un šeit skaidri parādās, ka tiek runāts par vīrieti un sievieti, nevis vīrieti-vīrieti, sievieti-sievieti, līdz ar to, ja šis būtu bijis pareizs traktējums arī no Satversmes tiesas puses, tad šobrīd nebūtu diskusijas un nebūtu atsauces uz [Satversmes] 110. pantu.
A. Judins atgādina par procedūru, proti, tika saņemts ierosinājums virzīt attiecīgos likumprojektus un, ja Juridiskā komisija atbalstīs, tad tie būs Komisijas virzītie likumprojekti, un par tiem būs jāuzņemas atbildība. Konstatē, ka neviens vairs neizsaka vēlēšanos izteikties, aicina sākt runāt par atsevišķiem projektiem.

1.
Likumprojekts **"Grozījumi Notariāta likumā"**

A. Judins aicina izskatīt likumprojektu **"Grozījumi Notariāta likumā"**, kas nosaka reģistrācijas kārtību un priekšnosacījumus. Dod vārdu Tieslietu ministrijas pārstāvei.
D. Palčevska informē, ka Notariāta likums ir viens no būtiskākajiem likumprojektiem šajā pakotnē, jo tieši Notariāta likums juridiski nostiprina partnerības izveidošanas iespēju, paredz regulējumu, kādā veidā partnerība tiek nodibināta, kādā veidā partnerība tiek izbeigta, kas ir šķēršļi, kas ir jāvērtē pie partnerības un kādā veidā tālāk notārs rīkojās. Uzsver, ka Notariāta likums definē partnerības būtību, ka tā ir savienība starp divām pilngadīgām personām un kad tās ir ieradušās pie notāra un pauduši savu gribu par to, ka tām ir tuvas personiskas attiecības un arī kopīga mājsaimniecība. Uzsver, ka gribas elements ir viens no būtiskākajiem aspektiem, kas notāram ir jākonstatē. Turpina, ka notārs pārliecinās par to, vai partnerības noslēgšanai nepastāv šķēršļi, proti, personas nedrīkst būt iepriekš sastāvējušas laulībā, tām nav jau iepriekš noslēgta partnerība, tās nav radinieki un tās nav brāļi vai māsas vai pusmāsas, proti, tie ir likumiskie šķēršļi, par kuriem notārs pārliecinās, un, ja tie nepastāv, personu griba ir pamats partnerības noslēgšanai. Norāda, ka tālāk ir normas par to, kādā veidā partnerība izbeidzas un kādā veidā tiek noformēts notariālais akts. Uzsver, ka būtiskākais ir tas, ka šis

notariālais akts ir pamats ziņu aktualizēšanai un ziņu ievadīšanai Fizisko personu reģistrā un ar to ir saistīti arī nākamie grozījumi. Turpina, ka notariālais akts ir pamats ziņu ievadei Fizisko personu reģistrā un tādējādi tiek nodrošināts arī viens no būtiskajiem elementiem šai savienībai, proti, tā tiek padarīta redzama, tā vairs nav tikai privātā akta līmenī, tā ir redzama Fizisko personu reģistrā un arī pēc nepieciešamības citas valsts iestādes, kas jau uz citu likumu pamata vērtēs, par kādiem atbalsta pakalpojumiem vai pasākumiem, varēs pārliecināties par šīs partnerības esamību Fizisko personu reģistrā, un personām pašām nebūs tas kādā veidā jāapliecina vai jāpierāda savs statuss. Norāda, ka pie partnerības izbeigšanas pastāv divi modeļi – partnerība tiek izbeigta, vai nu pusēm savstarpēji vienojoties, viņas dodas pie notāra un izbeidz šīs attiecības vai tad, ja kāda no pusēm nepiekrīt, tad šīs attiecības tiek izbeigtas tiesas ceļā.

A. Judins aicina Latvijas Zvērinātu notāru padomes pārstāvi sniegt viedokli par likumprojektu.

G. Litvins informē, ka Latvijas Zvērinātu notāru padome likumprojektu atbalsta, jo tas ir ļoti saprotams un izpildāms, un notāriem neradīs nekādas grūtības.

L. Paegļkalna uzsver būtisko, proti, notariālā akta taisīšana un tas, ka notārs ievada ziņas par partnerību Fizisko personu reģistrā, kas atvieglo šī konkrētā cilvēka un arī valsts darbu, jo cilvēkam vairs nav jāstaigā ar tiesas spriedumu pa iestādēm.

A. Judins aicina Juridiskā biroja pārstāvi izteikt viedokli.

D. Ose norāda uz konceptuālu iebildumu neesamību.

A. Judins izsakās par aizliegumu slēgt partnerību radiniekiem, uzskatot to par loģisku, jo radiniekiem jau ir attiecības un partnerību nav vajadzīgs dibināt. Uzskata par pozitīvu paredzēto, ka partnerība izbeidzas, ja puses stājas laulībā. Pieļauj, ka arī Latvijā, tāpat kā dažās citās valstīs, vairākām personām tas var būt pirmais solis ģimenes izveidei un izsakās par šo jautājumu. Likumprojektu uzskata par saprotamu un skaidru, piebilstot, ka notāra loma ir būtiska un notāra pienākums ir pārbaudīt faktu esamību.

E. Teirumnieks jautā, kā notārs pārbaudīs, vai abas puses šo soli sper brīvprātīgi. Papildus uzdod jautājumu par notāra rīcību situācijās, kad partnerību slēdz Latvijas pilsonis un trešās valsts pilsonis.

G. Litvins atbild, ka gribas noskaidrošana notiek caur sarunu, tāpēc arī abas personas ierodas pie notāra, notārs ar viņām vienlaicīgi runā, [Notariāta] likumā ir uzskaitīti kritēriji un notārs par tiem arī runās un noskaidros apstākļus, kas par to liecina. Attiecībā uz ārvalstnieku norāda, ka [Notariāta] likums neparedz aizliegumu vienai no pusēm būt arī citas valsts pilsonim. Piebilst, ja jautājuma mērķis ir par fiktīvām attiecībām, tad notāram jau šobrīd ir prasmes un iemaņas pie laulību šķiršanām, kur šī problēma jau arī ir ļoti sena un notāram ir noteikta metodoloģija, kā viņš skatās, ir vai nav fiktīvas laulības. Pauž nostāju, ka tas arī neradīs nekādas papildu grūtības tām, ar kurām jau šobrīd praksē notāri saskaras.

A. Judins precizē Tieslietu ministrijas pārstāvjiem par situācijām, kurās divi ārvalstnieki grib noslēgt partnerību.

L. Paegļkalna norāda, ka būtiski, ka partnerība tiek slēgta Latvijā, pie Latvijas notāra un tas ir tas kritērijs. Piebilst, ka nav kritēriju attiecībā uz piederību kādai citai valstij. Uzsver būtisko, ka notārs jau būtībā no valsts puses zināmā mērā ir neitrāla persona, kura arī līdzīgi kā jebkurā citā darījumā pārliecinās par personu gribu, jo notariālais akts nav novitāte, tas ir reāls tiesību instruments, kas tieši ir vērsts uz abu vai vairāku darījumā iesaistīto personu interešu aizsardzību un nodrošināšanu. Piebilst, ka valsts nevar "iekāpt" otras personas galvā, bet ir kādi kritēriji, pēc kuriem arī Dzimtsarakstu nodaļas darbinieks pārbauda personu gribu stāties laulībā, tā arī šeit notārs pārliecinās par šo personu gribu deklarēt savas partnerattiecības.

G. Litvins vērš uzmanību, ja notāram šajās sarunās radīsies šaubas par personu patiesiem nolūkiem, tad Notariāta likums skaidri pasaka, ka notāram ir jāatsaka akta taisīšana un ja puses tam nepiekritīs, tad tās var mēneša laikā pārsūdzēt tiesā un tad to izskata tiesa. Uzsver, ka notāram jau ir mehānismi, kā reaģēt uz gadījumiem, kas liecina par to, ka to izmanto citiem nolūkiem nekā likumdevējs to ir vēlējies.

D. Palčevska piebilst, ka tas arī zināmā mērā izrietēs tālāk, kad tiks runāts par Fizisko personu reģistra likuma grozījumiem, proti, partnerības slēgšana, ja tā notiek, no vienas puses, piedaloties ārvalstniekam vai no abām pusēm, esot ārvalstniekiem, paredz arī pienākumu notāram identificēt un fiksēt minimālo ziņu apjomu par konkrēto ārvalstnieku, kas tālāk attiecīgi tiek fiksēts Latvijas reģistros ar nolūku, ja turpmāk ārvalstnieks veic vēl kādas darbības, tad šī izsekojamība ziņās tiek saglabāta un piefiksēta, lai tas nerada kādus tālākus pārpratumus, līdz ar to tas ir drošības aspekts, tiesiskuma aspekts.
E. Teirumnieks uzdod precizējošo jautājumu par trešo valstu pilsoņiem un apstākli, ka notārs komunicē ar abām personām vienlaicīgi un jautā, vai nebūtu jākomunicē atsevišķi, ņemot vērā fiktīvo darījumu iespējamību. Uzskata, ka tas paver plašāk durvis fiktīvo partnerību nostiprināšanai.
L. Paegļkalna uzsver, ka likumus pēc būtības raksta normāliem cilvēkiem un faktiski likumi netiek rakstīti ar prezumpciju, ka kāds mēģinās tos apiet. Turpina, ka fiktīvo laulību risku izmeklēšana ir noteikto kompetentu iestāžu atbildība un fiktīvo partnerattiecību izmeklēšana arī būs noteikta šo pašu tiesībsargājošo institūciju atbildībā. Norāda, ka notāram ir metodes, ar kādām pārbaudīt, tātad notārs identificējis abas personas, un tālāk jau, ja gadījumā būs šādi riski, ir atbildīgās iestādes, kurām tad arī ir pienākums kontrolēt gan fiktīvu laulību, gan fiktīvu partnerattiecību riskus.
A. Judins izsaka repliku par piemēru par pirkuma līguma noslēgšanas pieļaujamības apšaubīšanu. Norāda, ka ir svarīgi darīt visu iespējamo, lai novērstu ļaunprātīgu izmantošanu, bet fakts, ka kāds var izmantot ļaunprātīgi, nav kritērijs, lai neregulētu attiecības. Saistībā ar pieminēto attiecībā uz laulībām izsaka repliku, ka tad, iespējams, vajadzētu atteikties no laulībām, jo laulība arī var būt fiktīva, uzsverot, ka tā nevajag domāt. Uzsver, ka ir jāsaprot, ka notāram ir pienākums pārbaudīt, izvērtēt situāciju, uzdot jautājumus, pārliecināties, ka personām ir vēlme veidot attiecības, kuras viņas deklarē.
E. Zelderis piebilst, ka notāri jau strādā ar daudzām līdzīgām lietām, proti, dāvinājuma līgumi, uztura līgumi, kur arī ir dažādas ģenerālklauzulas, līdz ar to notāriem ir pieredze. Piebilst, ka saistībā ar jēdzieniem – personiskas attiecības un kopīga saimniecība, notārs līdz kādam līmenim to var pārbaudīt, un notāriem, iespējams, katru gadu ir apmācības, ļaujot aplūkot jaunos tiesību jēdzienus.
A. Judins aicina pieņemt lēmumu par pirmo iespējamo likumprojektu "Grozījumi Notariāta likumā", virzot to kā Juridiskās komisijas likumprojektu. A. Judins aicina balsot par likumprojekta "Grozījumi Notariāta likumā" atbalstīšanu pirmajā lasījumā un tā virzību izskatīšanai Saeimas sēdē.
Komisija balso par likumprojekta "Grozījumi Notariāta likumā" atbalstīšanu pirmajā lasījumā un tā virzību izskatīšanai Saeimas sēdē.
Balsojuma rezultāts: par – "6", pret – "3", atturas – "1".
(Divi deputāti balso attālināti).
Komisija atbalsta likumprojektu "Grozījumi Notariāta likumā" pirmajā lasījumā un tā virzību izskatīšanai Saeimas sēdē.
A. Judins ierosina likumprojektu izskatīt steidzamības kārtā divos lasījumos. Aicina balsot par likumprojekta atzīšanu par steidzamu.
Komisija balso par likumprojekta "Grozījumi Notariāta likumā" atzīšanu par steidzamu.
Balsojuma rezultāts: par – "6", pret – "4", atturas – "0".
(Divi deputāti balso attālināti).
Komisija atbalsta likumprojekta "Grozījumi Notariāta likumā" atzīšanu par steidzamu.
A. Judins piedāvā likumprojektu virzīt izskatīšanai Saeimas sēdē pirmajā lasījumā šonedēļ, proti, 2. novembrī. Ierosina priekšlikumu iesniegšanas termiņu noteikt līdz š.g. 3. novembra plkst. 15.00, nākamajā nedēļā izskatīt Komisijā un galīgajā, otrajā, lasījumā Saeimas sēdē skatīt š.g. 9. novembrī.
G. Daudze, atsaucoties uz šīs ceturtdienas [2023. gada 2. novembra] Saeimas sēdes darba kārtību, ierosina likumprojektu virzīt izskatīšanas Saeimas sēdē nākamajā ceturtdienā [2023. gada 9. novembrī].

A. Krasta uzskata, ka likumprojektus Saeimas sēdē var izskatīt šajā ceturtdienā [2023. gada 2. novembrī], jo kaut arī kopā ir astoņi likumprojekti, tie nav apjomīgi.
A. Judins komentē, ka šodienas diskusija parāda, ka Komisija strādā diezgan ātri, nevajadzētu vilcināties, un ir iespēja ātri pieņemt lēmumu, jo likumprojekti ir skaidri un juridiski korekti. Aicina paredzēt izskatīšanu Saeimas sēdē pirmajā lasījumā š.g. 2. novembrī un galīgajā lasījumā – š.g. 9. novembrī.
Iebildumus neviens neizsaka.
A. Judins izsaka gatavību ziņot par šo likumprojektu un arī par pārējiem likumprojektiem šajā pakotnē.
Ziņotājs par likumprojektu – A. Judins.
Priekšlikumu iesniegšanas termiņš – 2023. gada 3. novembris plkst. 15.00.

2.
Likumprojekts **"Grozījumi Fizisko personu reģistra likumā"**

A. Judins kā nākamo jautājumu aicina izskatīt likumprojektu **"Grozījumi Fizisko personu reģistra likumā",** aicina ziņot par likumprojektu.
L. Paegļkalna norāda, ka šis likums reāli iedzīvina jauno tiesību institūtu: ja tas tiek nodibināts pie notāra, tad Fizisko personu reģistrs padara šo cilvēku partnerību redzamu, kas ir galvenā šo grozījumu jēga un būtība. Skaidro, ka reģistrā notārs iekļaus aktuālās ziņas par šo fizisko personu partnerību, un tās kļūs ieraugāmas. Kā būtisku izceļ vienlīdzības principu, uzsverot, ka arī tās personas, kas ar tiesas lēmumu būs atzītas par ģimeni caur ģimenes tiesisko attiecību jeb publiski tiesisko attiecību konstatēšanu, tad līdz brīdim, kad būs stājies spēkā šis jaunais regulējums, kamēr tiesvedības procesi nebūs noslēgušies – arī tiks ierakstītas reģistrā kā partneri *(norāda, ka atskaites punkts būs 2024. gada 31. jūnijs - attiecībā uz pieteikumiem, kas iesniegti līdz šim datumam).*
A. Judins aicina Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (turpmāk arī – PMLP) pārstāvjus izteikt komentāru gan par normu, gan par tehniskajām iespējām izpildīt regulējumu.
M. Zvaune izsaka atbalstu likumprojektam: ka ziņas tiek iekļautas Fizisko personu reģistrā. Bet izsaka komentārus attiecībā uz to, ka reģistrā iekļauj ziņas par Latvijā noslēgtām partnerībām. Atsaucas uz PMLP pieredzi, ka līdz šim šīs partnerības Latvijas pilsoņi slēdz ārvalstīs: personas vēršas PMLP un lūdz iekļaut ziņas Fizisko personu reģistrā, - tieši ar mērķi, lai *valsts zinātu par to, ka šīs personas atrodas šādās partnerattiecībās, lai personām rastos tiesības un pienākumi, lai varētu tās realizēt tālāk.* **M. Zvaune** skaidro, ka līdz šim PMLP šīs ziņas nav kļāvusi Fizisko personu reģistrā, jo likums to neparedzēja, attiecīgi šobrīd ir vairākas tiesvedības. Secina, ka arī piedāvātais regulējums neparedz risināt jautājumu attiecībā uz ārvalstīs noslēgtām partnerībām. PMLP ieskatā būtu rūpīgi izsverams, vai tiešām šāds ierobežojums ir nepieciešams. Otru komentāru izsaka attiecībā uz likumprojekta tehnisko iedzīvināšanu. Atsaucas uz likumprojekta anotācijā minēto, ka PMLP ir nepieciešams finansējums, norādīts tā apmērs – lai varētu sagatavoties regulējuma īstenošanai skaidro, ka ir nepieciešamas izmaiņas Fizisko personu reģistrā, kā arī - lai notāri varētu iekļaut ziņas Fizisko personu reģistrā, tāpat – lai citas iestādes varētu saņemt šīs ziņas, sasniedzot mērķi, ka šīs partnerības ir redzamas valstij un pašvaldībai, tāpat norāda, ka ir nepieciešamas izmaiņas attiecībā uz e-pakalpojumu. Uzsver, ka ir nepieciešams izmaņas gan finansējums, gan laika resurss, kurā šīs izmaiņas veikt. Vērš uzmanību uz to, ka anotācijā šobrīd nav norādes par finansējuma avotu, kā arī par to, vai finansējums tiks piešķirts un kurā laika periodā tas tiks piešķirts. Informē, ka esošā budžeta ietvaros to izdarīt nevar, jo ir citi prioritāri pasākumi ar ierobežotu budžetu. Attiecībā uz spēkā stāšanās laiku norāda: atkarībā no tā, kad finansējums tiks piešķirts, varēs sākt strādāt. Uzsver, ka darbu var uzsākt tikai pēc likumprojekta pieņemšanas, un ir jābūt skaidram redzējumam par nepieciešamajām izmaiņām, vēlreiz norādot, ka ir nepieciešams laiks izmaiņu veikšanai. Pieļauj, ka spēkā stāšanās laiks priekš PMLP varētu būt nepietiekams.

Par spēkā stāšanās laiku 2024. gada 1. jūlijā **L. Paegļkalna** norāda, ka tā arī ir bijusi vienošanās ar PMLP, tāpat arī par finansējumu informē, ka ir runāts ar Finanšu ministriju: finansējums ir paredzēts.
A. Judins pārjautā, vai Tieslietu ministrija ir vērtējusi par ārvalstniekiem – par ārvalstīs reģistrētu partnerību legalizēšanu.
L. Paegļkalna norāda, ka tas ir nākamais solis: piedāvātais regulējums ir minimālā pakotne, minētais jautājums nav šīs pakotnes konteksts.
M. Zvaune precizē, ka nav minējusi par ārvalstniekiem, bet par Latvijas pilsoņiem, kuri partnerības noslēdz ārpus Latvijas – kas vēlas, lai šīs partnerības tiek iekļautas reģistrā. Uzsver, ka ir jābūt skaidrībai par PMLP rīcību nākotnē.
A. Judins piekrīt, ka tas ir ļoti svarīgs jautājums, bet, ņemot vērā, ka Latvijā reģistrētas personas ir plānots reģistrēt no 2024. gada 1. jūlija – ir vēl laiks, lai padomātu šo jautājumu. Piekrīt, ka jautājums ir svarīgs un loģisks, uz to ir jābūt atbildei: ja ārvalstīs divi Latvijas pilsoņi reģistrē attiecības, PMLP ir jābūt skaidrībai par tālāko rīcību, ja divi cilvēki paziņo par tāda juridiska fakta esamību.
L. Paegļkalna atkārtoti uzsver, ka šobrīd tiek runāts par Latvijā reģistrētu partnerību un tās ierakstīšanu Fizisko personu reģistrā – tas ir šaurs jautājums, aicina pie tā pieturēties.
A. Judins arī aicina to ņemt vērā, norādot, ka regulējums paredz Latvijas notāru veikto darbību, noslēdzot notariālo aktu, paredzot noteiktas juridiskas sekas; aicina domāt par PMLP pārstāves izteikto jautājumu, bet nesaistot ar šo likumprojektu.
A. Judins aicina uzdot jautājumus.
Jautājumu nav.
A. Judins aicina balsot par likumprojekta "Grozījumi Fizisko personu reģistra likumā" atbalstīšanu pirmajā lasījumā un tā virzību izskatīšanai Saeimas sēdē. Norāda, ka atbalstīšanas gadījumā tas būs Juridiskās komisijas virzītais likumprojekts.
Komisija balso par likumprojekta "Grozījumi Fizisko personu reģistra likumā" atbalstīšanu pirmajā lasījumā un tā virzību izskatīšanai Saeimas sēdē.
Balsojuma rezultāts: par – "6", pret – "4" atturas – "0".
(Divi deputāti balso attālināti).
Komisija atbalsta likumprojektu "Grozījumi Fizisko personu reģistra likumā" pirmajā lasījumā un tā virzību izskatīšanai Saeimas sēdē.
A. Judins ierosina likumprojektu izskatīt steidzamības kārtā divos lasījumos. Norāda, ka izskatīšana pirmajā lasījumā - 2. novembrī, bez atkārtotas izskatīšanas komisijā, lūdzot Saeimas prezidiju iekļaut to 2. novembra Saeimas sēdes darba kārtībā, priekšlikumu iesniegšana līdz 3. novembra plkst. 15.00, paredzot likumprojektu otrajā lasījumā skatīt 9. novembra Saeimas sēdē.
Ziņotājs par likumprojektu Saeimas sēdē – A. Judins.
A. Judins aicina balsot par likumprojekta atzīšanu par steidzamu.
Komisija balso par likumprojekta atzīšanu par steidzamu.
Balsojuma rezultāts: par – "6", pret – "4", atturas – "0".
(Divi deputāti balso attālināti).
Komisija atbalsta likumprojekta "Grozījumi Fizisko personu reģistra likumā" virzīšanu steidzamības kārtā.
Ziņotājs par likumprojektu – A. Judins.

3.
Likumprojekts **"Grozījumi Pacientu tiesību likumā"**

A. Judins aicina izskatīt likumprojektu "Grozījumi Pacientu tiesību likumā".
L. Paegļkalna atsaucas uz ievadā jau teikto, ka grozījumi šajā likumā ir ļoti būtiski ne tikai juridiski, sociāli, bet arī cilvēciski un morāli, jo tas nodrošinās pacienta partnerim tiesības saņemt informāciju par partneri, pacientu – ja konkrētais cilvēks pārtrauks ārstniecību un atstās ārstniecības iestādi, par to neinformējot: tā būs persona, pie kā vērsties un kuru

informēt. Tāpat kā ļoti būtisku no cilvēka cieņas un cilvēktiesību nodrošināšanas un aizsardzības viedokļa izceļ: ja cilvēks nebūs spējīgs par sevi parūpēties sava veselības stāvokļa vai vecuma dēļ, par cilvēka veselību uzņemas rūpi viņa tuvākie cilvēki, sasaista to ar trešo grozījumos paredzēto aspektu – par tiesībām pieņemt lēmumu, par piekrišanu ārstniecībai kopumā un ārstniecībā izmantojamo metodi. Atsaucas uz kāda ārsta pieredzi, kas savā pieredzē par *covid* pandēmijas laiku izcēla to, ka ļoti būtiski ir tas, lai cilvēkam ir blakus tuvs cilvēks, kuram viņš var uzticēties – nevis radinieks, un tas atvieglo arī ārsta darbu, lēmumu pieņemšanu un ārstniecības procesa virzīšanu. Tāpat norāda, ka jautājums par audu, orgānu izmantošanu arī ir pietiekami nopietns, komplekss jautājums, un Tieslietu ministrijas ieskatā ir cilvēcīgi un juridiski korekti, cilvēka cieņu aizsargājoši sakārtot valstī šo jautājumu. Norāda, ka Pacientu tiesību aizsardzības likums būtībā sakārto elementāras un pašsaprotamas lietas.

I. Šķiņķe norāda, ka Veselības ministrijai nav konceptuālu iebildumu pret minētajiem precizējumiem, izraugoties šo jauno tiesību institūtu. Vienlaikus vērš uzmanību, ka šis jautājums varēja tikt regulēts arī līdz šim: pacients varēja realizēt šādu savu vēlmi, pilnvarojot savu tuvāko personu *(vai nu pie notāra, vai e-veselībā).* Secina: risinājums pastāvēja, bet līdz ar jauna tiesību institūta ieviešanu *partneris* tiek iekļauts attiecīgajās tiesību normās līdz ar laulāto un citiem piederīgajiem.

A. Judins norāda, ka visu, kas šobrīd tiek paredzēts grozījumos – tagad jau var izdarīt individuālā kārtā (norādot deklarācijā, ziņot KNAB par interešu konfliktu, u.t.t.), bet – tas veido ļoti sarežģītu un necaurskatāmu sistēmu, un cilvēki rīkojas dažādi, bet tagad tiek veidota vienkārša un saprotama sistēma, lai aizsargātu indivīdu. **A Judins** jautā Juridiskā biroja viedokli.

D. Ose norāda, ka nav konceptuālu iebildumu.

A. Judins jautā, vai ir kādas piebildes, jautājumi.

Jautājumu nav.

A. Judins aicina balsot par likumprojekta "Grozījumi Pacientu tiesību likumā" atbalstīšanu pirmajā lasījumā un tā virzību izskatīšanai Saeimas sēdē.

Komisija balso par likumprojekta "Grozījumi Pacientu tiesību likumā" atbalstīšanu pirmajā lasījumā un tā virzību izskatīšanai Saeimas sēdē.

Balsojuma rezultāts: par – "6", pret – "4", atturas – "0".

(Divi deputāti balso attālināti).

Komisija atbalsta likumprojektu "Grozījumi Pacientu tiesību likumā" pirmajā lasījumā un tā virzību izskatīšanai Saeimas sēdē.

A. Judins aicina balsot par likumprojekta atzīšanu par steidzamu.

Komisija balso par likumprojekta atzīšanu par steidzamu.

Balsojuma rezultāts: par – "6", pret – "4", atturas – "0".

(Divi deputāti balso attālināti).

Komisija atbalsta likumprojekta "Grozījumi Pacientu tiesību likumā" virzīšanu steidzamības kārtā.

A. Judins aicina noteikt likumprojektam tādus pašus izskatīšanas termiņus kā iepriekš izskatītajiem likumprojektiem: pirmajā lasījumā izskatīt 2023. gada 2. novembra Saeimas sēdē, priekšlikumu iesniegšanas termiņš – līdz 2023. gada 3. novembra plkst. 15.00, otrajā, galīgajā lasījumā izskatīt Saeimas sēdē 2023. gada 9. novembrī.

Ziņotājs par likumprojektu – A. Judins.

4.

Likumprojekts **"Grozījumi likumā "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā""**

A. Judins aicina izskatīt likumprojektu "Grozījumi likumā "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā"". **A. Judins** aicina ziņot par likumprojektu.

L. Paegļkalna norāda, ka tiesības rada arī pienākumus, un interešu konflikta novēršana valsts amatpersonu darbībā nozīmē, ka par *radinieku šā likuma izpratnē* tiks uzskatīta persona, par kuru reģistrā tiks iekļautas ziņas, ka tas ir *partneris*, tādējādi nodrošinot juridisko redzamību valstij, un tā ir valsts un sabiedrības interese, ka tādējādi interešu konflikta riski varētu tikt mazināti, jo valsts ieraudzīs konkrētas amatpersonas partneri (par kuru šobrīd ierakstu nav). Tāpat norāda par diplomātiskajām dāvanām valsts un oficiālo vizīšu ietvaros Latvijā vai ārvalstīs – tās būs atļauts pieņemt arī personai, ar kuru ir reģistrēta partnerība.
A. Judins aicina izteikt viedokli Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – VID) pārstāvei un pēc tam – I. Kalniņu.
L. Tēraude skaidro, ka VID atbalsta izstrādāto priekšlikumu likumprojektam "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā"", precizējumu vai papildinājumu, iebildumu no VID puses nebūs.
I. Kalniņa jautā, vai *partneris kā radinieks* skaitīsies tikai šī likuma izpratnē, nevis Civillikuma izpratnē?
L. Paegļkalna apstiprina, ka tikai šī likuma izpratnē.
A. Judins jautā, vai ir kādas piebildes, jautājumi.
Jautājumu nav.
A. Judins aicina balsot par likumprojekta ""Grozījumi likumā "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā"" atbalstīšanu pirmajā lasījumā un tā virzību izskatīšanai Saeimas sēdē, bez atkārtotas izskatīšanas Komisijā.
Komisija balso par likumprojekta "Grozījumi likumā "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā"" atbalstīšanu pirmajā lasījumā un tā virzību izskatīšanai Saeimas sēdē.
Balsojuma rezultāts: par – "6", pret – "3", atturas – "0".
(Divi deputāti balso attālināti).
Komisija atbalsta likumprojektu "Grozījumi likumā "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā"" pirmajā lasījumā un tā virzību izskatīšanai Saeimas sēdē.
A. Judins aicina balsot par likumprojekta atzīšanu par steidzamu.
Komisija balso par likumprojekta atzīšanu par steidzamu.
Balsojuma rezultāts: par – "6", pret – "4", atturas – "0".
(Divi deputāti balso attālināti).
Komisija atbalsta likumprojekta "Grozījumi likumā "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā"" virzīšanu steidzamības kārtā.
A. Judins aicina noteikt likumprojektam tādus pašus izskatīšanas termiņus kā iepriekš izskatītajiem likumprojektiem: pirmajā lasījumā izskatīt 2023. gada 2. novembrī, priekšlikumu iesniegšanas termiņš – līdz 2023. gada 3. novembra plkst. 15.00, otrajā, galīgajā lasījumā izskatīt Saeimas sēdē 2023. gada 9. novembrī.
Ziņotājs par likumprojektu – A. Judins.

5.
Likumprojekts **"Grozījumi Maksātnespējas likumā"**

A. Judins aicina izskatīt "Grozījumi likumā "Grozījumi Maksātnespējas likumā". Aicina ziņot par likumprojektu.
L. Paegļkalna norāda, ka likumprojekts paredz ierobežojumu administratoram, kas plašākā nozīmē ir sabiedrības, kreditora interešu aizsardzība, paredzot, ka administratora pienākumus konkrētajā maksātnespējas procesā nevarēs uzņemties pildīt tāds administrators, kura partneris ir saistīts vai nu ar šo juridisko vai fizisko personu maksātnespējas procesā. Nosakot šo ierobežojumu, tiks izslēgti iespējamie interešu riski.
A. Judins norāda, ka uz sēdi tika aicināti Maksātnespējas kontroles dienesta pārstāvji, aiicna izteikt viedokli.
K. Paturska norāda, ka nav nekādu konceptuālu iebildumu pret izstrādāto likumprojektu.
A. Judins jautā, vai ir kādas piebildes, jautājumi.

Jautājumu nav.
A. Judins aicina balsot par likumprojekta "Grozījumi Maksātnespējas likumā" atbalstīšanu pirmajā lasījumā un tā virzību izskatīšanai Saeimas sēdē, bez atkārtotas izskatīšanas Komisijā.
Komisija balso par likumprojekta "Grozījumi likumā "Grozījumi Maksātnespējas likumā". atbalstīšanu pirmajā lasījumā un tā virzību izskatīšanai Saeimas sēdē.
Balsojuma rezultāts: par – "6", pret – "4", atturas – "0".
(Divi deputāti balso attālināti).
Komisija atbalsta likumprojektu ""Grozījumi Maksātnespējas likumā" pirmajā lasījumā un tā virzību izskatīšanai Saeimas sēdē.
A. Judins aicina balsot par likumprojekta atzīšanu par steidzamu.
Komisija balso par likumprojekta atzīšanu par steidzamu.
Balsojuma rezultāts: par – "6", pret – "4", atturas – "0".
(Divi deputāti balso attālināti).
Komisija atbalsta likumprojekta "Grozījumi Maksātnespējas likumā" virzīšanu steidzamības kārtā.
A. Judins aicina noteikt likumprojektam izskatīšanas termiņus kā iepriekš izskatītajiem likumprojektiem: pirmajā lasījumā izskatīt 2023. gada 2. novembrī, priekšlikumu iesniegšanas termiņš – līdz 2023. gada 3. novembra plkst. 15.00, otrajā, galīgajā lasījumā izskatīt Saeimas sēdē 2023. gada 9. novembrī.
Ziņotājs par likumprojektu – A. Judins.

6.
Likumprojekts **"Grozījums likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli""**

A. Judins aicina izskatīt likumprojektu "Grozījums likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli"". Aicina ziņot par likumprojektu.
D. Palčevska skaidro, ka likumprojekts "Grozījums likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli"" arī ir vērsts uz konkrētiem atbalsta pasākumiem personām, kas ir savstarpējā partnerībā. Norāda, ka ir paredzēti vairāki atvieglojumi nodokļu jomā, proti - neietveramie un ar nodokli neapliekamie ienākumu veidi, kas attiecināmi uz papildpensijas kapitālu, kas veidojies no partneru veiktajām privātajos pensiju fondos, kā arī – attiecībā uz dāvanām, ja tās ir dāvinājis partneris, tāpat vairākas normas attieksies tieši uz aizdevumiem ārstniecības vai izglītības izdevumu segšanai, lai tie netiktu pielīdzināti ienākumiem, kā arī paredzēti atvieglojumi attiecībā uz aizdevumiem, kas sniegti partnerim, atsevišķiem darījumiem, īpašumu dāvinājumiem, ja tie ir notikuši starp partneriem. Uzsver, ka šādi iedzīvotāju ienākumu nodokļu atvieglojumi tiks piemēroti un būs iespējami personām, kas ir savstarpējā partnerībā. Tāpat norāda, ka šo regulējumu izstrādē Tieslietu ministrija ir konsultējusies gan ar Finanšu ministriju, gan VID, ja nepieciešami papildus skaidrojumi – aicina kolēģus komentēt.
A. Judins aicina Finanšu ministrijas pārstāvjus sniegt komentāru par likumprojektu.
A. Orehova apliecina, ka Finanšu ministrija sadarbojās ar Tieslietu ministriju, atsaucas uz teikto par nodokļu atvieglojumu attiecināšanu uz partneriem, kā arī norāda, ka vienlaikus uz partneriem ir attiecinātas arī pret izvairīšanās normas, tādējādi panākot zināmu līdzsvaru: Finanšu ministrija ar projektu ir iepazinusies, konceptuāli neiebilst pret likumprojekta tālāko virzību.
A. Judins aicina VID pārstāvi sniegt komentāru par likumprojektu.
L. Tēraude norāda, ka viņa pārstāv tikai valsts amatpersonu datu organizēšanas daļu, tāpēc nav kompetenta atbildēt uz jautājumiem par šo likumprojektu.
A. Judins jautā kolēģiem: vai ir jautājumi par likumprojektu.
Jautājumu nav.
A. Judins aicina balsot par likumprojekta "Grozījums likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli"" atbalstīšanu pirmajā lasījumā un tā virzību izskatīšanai Saeimas sēdē, bez atkārtotas izskatīšanas Komisijā.

Komisija balso par likumprojekta "Grozījums likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli"" atbalstīšanu pirmajā lasījumā un tā virzību izskatīšanai Saeimas sēdē.
Balsojuma rezultāts: par – "6", pret – "4", atturas – "0".
(Divi deputāti balso attālināti).
Komisija atbalsta likumprojektu "Grozījums likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli"" pirmajā lasījumā un tā virzību izskatīšanai Saeimas sēdē.
A. Judins aicina balsot par likumprojekta atzīšanu par steidzamu.
Komisija balso par likumprojekta atzīšanu par steidzamu.
Balsojuma rezultāts: par – "6", pret – "4", atturas – "0".
(Divi deputāti balso attālināti).
Komisija atbalsta likumprojekta "Grozījums likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli"" virzīšanu steidzamības kārtā.
A. Judins aicina noteikt likumprojektam izskatīšanas termiņus: pirmajā lasījumā bez atkārtotas izskatīšanas Komisijā - izskatīt 2023. gada 2. novembrī, priekšlikumu iesniegšanas termiņš – līdz 2023. gada 3. novembra plkst. 15.00, otrajā, galīgajā lasījumā izskatīt Saeimas sēdē 2023. gada 9. novembrī.
Ziņotājs par likumprojektu – A. Judins.

7., 8.
Likumprojekti **"Grozījumi likumā "Par valsts sociālo apdrošināšanu"", "Grozījumi likumā "Par valsts pensijām""**

A. Judins aicina izskatīt likumprojektu "Grozījumi likumā "Par valsts sociālo apdrošināšanu"". Aicina ziņot par likumprojektu.
D. Palčevska norāda, ka likumprojekts "Grozījumi likumā "Par valsts sociālo apdrošināšanu"" vairāk ir saistīts ar piedāvātajām izmaiņām pensiju likuma regulējumā, jo nodrošina to, ka noteiktā periodā veiktas sociālās iemaksas ir par pamatu tam, lai tālāk saņemtu atbalsta pasākumus attiecībā uz pensijas saņemšanu – tas ir papildinošs regulējums pensiju regulējumam. Tālāk stāsta arī par likumprojektu "Grozījumi likumā "Par valsts pensijām"" – grozījumi paredz to, ka partneri var būt arī diplomātu, militārpersonu vai EUROJUST pārstāvju partneri un doties līdz saviem otras puses partneriem viņu pienākumu izpildes laikā ārvalstīs, tāpēc grozījums Pensiju likumā paredz, ka ārvalstīs pavadītais periods *(esot līdzi savam partnerim)* arī ir pamats, kurā tiek uzkrāts pensijas kapitāls, un par to tiek veiktas apdrošināšanas iemaksas. Kā otro izmaiņu daļu attiecībā uz valsts pensijām norāda, ka partneriem arī būs tiesības saņemt otra partnera nesaņemtās pensijas izmaksu partnera nāves gadījumā, kā arī – ja ir iestājusies otra partnera nāve, tad pārdzīvojušais partneris var noteikt periodu saņemt pabalstu saistībā ar partnera nāvi.
A. Judins norāda, ka abi likumprojekti ir saistīti, balsojums būs par katru no likumprojektiem atsevišķi. Aicina Labklājības ministrijas pārstāvjus sniegt savu viedokli par abiem likumprojektiem.
A. Ozoliņa norāda, ka attiecībā uz grozījumiem likumā "Par valsts sociālo apdrošināšanu" Labklājības ministrija konceptuāli neiebilst pret grozījumiem, taču vērš uzmanību, ka saistībā ar šo likumprojektu būtu nepieciešams izvērtēt arī grozījumus vēl likuma 24.[1] panta ceturtās daļas 4., 5., 6. punktā, kuros arī tiek runāts par personu laulātajām personām – uzskata, ka arī šie punkti būtu papildināmi ar reģistrēto partnerību.
A. Judins norāda uz iespēju ministrijām sniegt priekšlikumus, uzskata, ka tagad tas nebūtu diskutējams, aicina izvērtēt izskanējušo informāciju un nepieciešamības gadījumā sniegt priekšlikumus.
A. Ozoliņa piekrīt A. Judina viedoklim, un attiecībā uz likumu "Par valsts pensijām"" Labklājības ministrijai iebildumu nav.
L. Paegļkalna izsaka komentāru, ka šeit tiek runāts šaurā nozīmē par partnerību starp diviem pieaugušajiem – visi sociālie un ekonomiskie aspekti ir vērsti uz diviem pieaugušajiem: šis ir

minimālais standarts. Labklājības ministrijas minētie apsvērumi šajā pakotnē netika iekļauti – tas ir jau plašāks tvērums.
A. Judins jautā kolēģiem: vai ir jautājumi par likumprojektu "Grozījumi likumā "Par valsts sociālo apdrošināšanu"".
Jautājumu nav.
A. Judins aicina balsot par likumprojekta "Grozījumi likumā "Par valsts sociālo apdrošināšanu"" atbalstīšanu pirmajā lasījumā un tā virzību izskatīšanai Saeimas sēdē, bez atkārtotas izskatīšanas Komisijā.
Komisija balso par likumprojekta "Grozījumi likumā "Par valsts sociālo apdrošināšanu"" atbalstīšanu pirmajā lasījumā un tā virzību izskatīšanai Saeimas sēdē.
Balsojuma rezultāts: par – "6", pret – "4", atturas – "0".
(Divi deputāti balso attālināti).
Komisija atbalsta likumprojektu "Grozījumi likumā "Par valsts sociālo apdrošināšanu"" pirmajā lasījumā un tā virzību izskatīšanai Saeimas sēdē.
A. Judins aicina balsot par likumprojekta atzīšanu par steidzamu.
Komisija balso par likumprojekta atzīšanu par steidzamu.
Balsojuma rezultāts: par – "6", pret – "4", atturas – "0".
(Divi deputāti balso attālināti).
Komisija atbalsta likumprojekta "Grozījumi likumā "Par valsts sociālo apdrošināšanu"" virzīšanu steidzamības kārtā.
A. Judins aicina noteikt likumprojektam izskatīšanas termiņus: pirmajā lasījumā bez atkārtotas izskatīšanas Komisijā – lūgt Saeimas prezidiju iekļaut skatīšanai likumprojektu 2023. gada 2. novembra Saeimas sēdē, priekšlikumu iesniegšanas termiņš – līdz 2023. gada 3. novembra plkst. 15.00, otrajā, un galīgajā lasījumā izskatīt Saeimas sēdē 2023. gada 9. novembrī.
Ziņotājs par likumprojektu – A. Judins.

A. Judins aicina Tieslietu ministrijas pārstāvi vēl īsumā ziņot par likumprojektu "Grozījumi likumā "Par valsts pensijām"".
D. Palčevska skaidro, ka grozījumi likumā "Par valsts pensijām" ir vērsti uz to, lai būtu apdrošināšanas iemaksu periods – lai tas saglabātos, partnerim uzturoties kopā ar savu otru partneri - diplomātu, militārpersonu vai EUROJUST pārstāvi ārvalstīs. Kā uz otru grozījumu aspektu norāda, ka, iestājoties partnera nāvei, jau esot pensijas vecumā, tad ir iespēja saņemt nesaņemtās pensijas izmaksu un arī noteiktu periodu (6 mēnešus) saņemt pabalstu sakarā ar pensijas saņēmēja nāvi.
A. Judins atsaucas uz Labklājības ministrijas pārstāves pausto atbalstu likumprojektam.
A. Judins aicina paust Juridiskā biroja viedokli.
D. Ose norāda, ka konceptuāli atbalsta likumprojektu.
A. Judins jautā: vai ir jautājumi par likumprojektu "Grozījumi likumā "Par valsts pensijām"".
Jautājumu nav.
A. Judins aicina balsot par likumprojekta "Grozījumi likumā "Par valsts pensijām"" atbalstīšanu pirmajā lasījumā un tā virzību izskatīšanai Saeimas sēdē, bez atkārtotas izskatīšanas Komisijā.
Komisija balso par likumprojekta "Grozījumi likumā "Par valsts pensijām"" atbalstīšanu pirmajā lasījumā un tā virzību izskatīšanai Saeimas sēdē.
Balsojuma rezultāts: par – "6", pret – "4", atturas – "0".
(Divi deputāti balso attālināti).
Komisija atbalsta likumprojektu "Grozījumi likumā "Par valsts pensijām"" pirmajā lasījumā un tā virzību izskatīšanai Saeimas sēdē.
A. Judins aicina balsot par likumprojekta atzīšanu par steidzamu.
Komisija balso par likumprojekta atzīšanu par steidzamu.
Balsojuma rezultāts: par – "6", pret – "4", atturas – "0".
(Divi deputāti balso attālināti).

Komisija atbalsta likumprojekta "Grozījumi likumā "Par valsts pensijām"" virzīšanu steidzamības kārtā.
A. Judins aicina noteikt likumprojektam izskatīšanas termiņus: pirmajā lasījumā bez atkārtotas izskatīšanas Komisijā - izskatīt 2023. gada 2. novembrī, priekšlikumu iesniegšanas termiņš – līdz 2023. gada 3. novembra plkst. 15.00, un otrajā, galīgajā lasījumā izskatīt likumprojektu Saeimas sēdē 2023. gada 9. novembrī.
Ziņotājs par likumprojektu – A. Judins.

A. Judins informē, ka, iespējams, tiks papildināta 1. novembra Juridiskās komisijas sēdes darba kārtību, aicina sākt 1. novembra Komisijas sēdi plkst. 10.30.

A. Judins slēdz sēdi plkst. 11.26.

Komisijas priekšsēdētājs: A. Judins

Komisijas sekretārs: E. Zelderis